

Κείμενο

Επιστροφή στην εποχή της... βραδύτητας

Ζούμε στην εποχή της ταχύτητας και της έντασης. Ταχύτατα αυτοκίνητα, γρήγοροι υπολογιστές, πολυδύναμα κινητά τηλέφωνα και υπερηχητικά αεροπλάνα. Όλοι τρέχουμε σαν παλαβοί για να προλάβουμε. Κουρδισμένα στρατιωτάκια της παραγωγικότητας, αστείες αλλά και δραματικές φιγούρες. Ωστόσο, η μέρα αποδεικνύεται ολοένα και πιο μικρή, καθώς ο χρόνος αμείλικτα ξοδεύεται στο αυτοκίνητο, στην **επιμήκυνση του ωραρίου** ή στη δεύτερη δουλειά, στις ολοένα και περισσότερες υποχρεώσεις.

Το αστείο, όμως, είναι ότι η γοητεία της ταχύτητας και των συνακόλουθων τεχνολογικών μέσων προέρχεται από την υπόσχεση ότι θα μας βγάλουν νικητές στην αδυσώπητη μάχη με τον χρόνο. Θα τα κάνουμε όλα πιο γρήγορα, ώστε να μας μένει χρόνος και για «άλλα πράγματα»· ίσως αυτά που θέλουμε περισσότερο. Δυστυχώς, ο **εντατικός ρυθμός** ζωής αφαιρεί σχεδόν κάθε περιεχόμενο πραγματικής ζωής. Σαν να περνάς με διακόσια χιλιόμετρα την ώρα από τοπία που «τρέχουν» σαν καρτουνίστικες¹ εικόνες.

Ο αγώνας του θνητού ανθρώπου με τον χρόνο δεν είναι μόνο ο πιο αρχέγονος, αλλά και ο πιο διαρκής. Βέβαια, η σημερινή ασφυξία λόγω έλλειψης ελεύθερου χρόνου δεν είναι απλώς αποτέλεσμα λανθασμένων προσωπικών επιλογών. Είναι κοινωνικό πρόβλημα. Ένας ολόκληρος πολιτισμός είναι θεμελιωμένος πάνω στην **εκμετάλλευση** του προσωπικού μας χρόνου, καθώς βασίζεται στην ελαστική εργασία και στην **υπερεργασία**, στη γρήγορη αγορά μιας ολόκληρης γκάμας μισοάχρηστων συσκευών, οι οποίες απαξιώνονται πολύ γρήγορα. Γι' αυτό οι συνέπειες είναι ήδη εδώ. Η πρωτοφανής πολύπλευρη φθορά του ανθρώπινου οργανισμού, είναι γεγονός. Ακόμη, παρατηρείται υπερκατανάλωση με αποτέλεσμα την αυξημένη παραγωγή αποβλήτων, την υπερθέρμανση του πλανήτη και την υποβάθμιση της ζωής.

Επίσης, η διατροφή, καθρέφτης κάθε πολιτισμού, **αντικατοπτρίζει** και την εποχή της ταχύτητας. Φαστφουντάδικα ταΐζουν μια πόλη που τρέχει «πανικόβλητη». Ομοιομορφία και τυποποίηση και το φαΐ στο πόδι. «Τρελά», τοξικά και μεταλλαγμένα τρόφιμα που παράγονται από τις επικίνδυνες «φάμπρικες» της

¹ Καρτουνίστικες εικόνες: εικόνες που θυμίζουν κινούμενα σχέδια

εντατικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, χωρίς το μεράκι και τον χρόνο του καλλιεργητή.

Ήρθε η ώρα να κατεβάσουμε ταχύτητα. Όχι για να κολλήσουμε στο σήμερα, αλλά για να ζήσουμε διαφορετικά. «Το εγκώμιο στη βραδύτητα», εκτός από βιβλίο του Μίλαν Κούντερα², γίνεται τάση. Έτσι, οι εργαζόμενοι διεκδικούν λιγότερες ώρες εργασίας και όχι εντατικοποίηση. Οι οικολόγοι επιδιώκουν να μπει φραγμός στην εντατική γεωργία. Κινήματα, όπως το Slow Food³, θέτουν ξανά την πολιτιστική αξία της διατροφής και της αργής απόλαυσής της, ενώ άλλα, όπως το Slow Cities⁴, αναδεικνύουν ένα άλλο μοντέλο πόλης φιλικό στον άνθρωπο. Το «αργά» γίνεται συνώνυμο της ποιότητας και της αλλαγής.

Γ. Ελαφρού, εφ. *Η Καθημερινή*, 1.1.2005 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 λέξεις.

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ο αρθρογράφος θεωρεί ότι η έλλειψη ελεύθερου χρόνου στις μέρες μας αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα. Εξηγήστε σε μία παράγραφο (60 – 80 λέξεις) για ποιους λόγους υποστηρίζει την άποψη αυτή.

(μονάδες 10)

B2α. Με ποιες διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή ανάμεσα στην πρώτη (Ζούμε... υποχρεώσεις) και στη δεύτερη παράγραφο (Το αστείο... εικόνες) του κειμένου;

(μονάδες 2)

B2β. Ποιες σχέσεις συνοχής δηλώνουν αντίστοιχα οι λέξεις/φράσεις που εντοπίσατε;

(μονάδες 3)

² Μίλαν Κούντερα: σύγχρονος Τσέχος συγγραφέας που ζει στη Γαλλία από το 1975

³ Slow Food: κίνημα επανόδου στις αξίες του αργού και ποιοτικού γεύματος που πρωτοεμφανίστηκε στην Ιταλία

⁴ Slow Cities: ανάλογο με το κίνημα Slow Food που αναφέρεται σε ένα πιο αργό μοντέλο ζωής και μετακίνησης μέσα στην πόλη

Γ. (Μονάδες 15)

- Γ1.** Να γράψετε μία πρόταση για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις/φράσεις του κειμένου (επισημαίνονται και στο κείμενο με **έντονη γραφή**), έτσι ώστε να γίνεται φανερή η σημασία τους: **επιμήκυνση του ωραρίου, εντατικός ρυθμός, εκμετάλλευση, υπερεργασία, αντικατοπτρίζει** (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το ρηματικό πρόσωπο κ.λπ.).

(μονάδες 10)

Γ2α. «Ήρθε η ώρα να κατεβάσουμε ταχύτητα»:

Στην παραπάνω περίοδο λόγου έχουμε κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας;

(μονάδες 2)

- Γ2β.** Ανάλογα με την απάντησή σας, να μετατρέψετε την περίοδο από κυριολεκτική/δηλωτική σε μεταφορική/συνυποδηλωτική ή το αντίστροφο.

(μονάδες 3)